

Både skola och lov ska ge kraft åt elever

från sina förutsättningar. För elever med särskilda behov finns specialpedagoger och hjälpmedel som stöd för inläringen.

På Uppslaget från Kristianstads kommun möter vi den här gången gymnasisten Jesper,

som tack vare god stöttning genom skoltiden betraktar sin dyslexi som en styrka. Nu vill han dela sina erfarenheter med andra genom sina föreläsningar.

Skolan är viktig – men det är också skolloven! Jag önskar

alla lediga ett härligt slut på februarilovet. Tips på vad ni kan göra finns på www.kristianstad.se/lovaktiviteter

Anders Johansson
kommundirektör

En av kommunens allra viktigaste uppgifter är att erbjuda en bra skolgång. Varje elev ska få möjlighet att utvecklas uti-

Sofia Ericsson, Jesper Petersson och Elisabeth Banemark tycker att fler borde veta mer om dyslexi. Foto: Jesper Dreifaldt

Jesper vill berätta om styrkan i dyslexi

Gymnasieeleven Jesper Petersson har alltid haft svårt med att läsa och skriva och fick diagnosen dyslexi på högskolan. Med stöd hemifrån och från skolan har han tacklat utmaningarna. Nu föreläser han för lärare och andra om dyslexins styrkor genom sitt UF-företag Utanför Boxen UF.

– Du utvecklar andra delar av dig själv och får ett annat driv, säger Jesper och liknar det vid hur den som har en synnedsettning måste utveckla hörseln.

UF, Ung Företagsamhet, är en utbildningsorganisation som ger elever möjlighet att träna och utveckla sin kreativitet, företagsamhet och sitt entreprenörskap.

Barn och utbildning

– Jag vill föreläsa om dyslexins styrkor och utmaningar och om min egen resa som dyslektiker, säger Jesper Petersson.

Han studerar sista året på naturvetenskapliga programmet på Österängsgymnasiet och genom gymnasiet har han fått möjlighet att driva UF-företag.

Företagsnamnet signalerar hur Jesper behöver tänka som dyslektiker – utanför boxen. Dyslexin ger honom utmaningar, men han menar att den också gjort honom till en mer kreativ problemlösnare.

Startskottet i höstas Sofia Ericsson, specialpedagog på Österängsgymnasiet, har funnits vid Jespers sida sedan han kom till gymnasiet.

– Vi som är specialpedagoger stöttar både lärare och elever för att skapa bästa möjliga studiesituation utifrån behoven och förutsättningarna, förklarar hon.

Sofia har också varit ett stöd i Jespers UF-företag och hjälpt till att bolla idéer om allt från innehåll till skolomförande.

– Det är otroligt värdefullt att höra om dyslexi ur ett elevperspektiv, säger hon.

Vill ditt företag, din, förening eller skola höra mer om dyslexins utmaningar och styrkor? Ta då kontakt med Jesper på hans Facebooksida **Utanför boxen UF** eller via mejl utanforboxenuf@gmail.com.

Viktiga resurser

En annan viktig person för Jespers och andra elevers skolgång är Elisabeth Banemark, IKT-pedagog på kommunens centrala enhet för elevhälsa och didaktik. Hon ser i sitt arbete bland annat till att skolorna har rätt verktyg för att stödja elevernas läs- och skrivutveckling, till exempel med talsyntes, rättstavningsprogram och inlästa läromedel.

– När elever med läs- och skrivsvårigheter får tillgång till verktygen ökar deras självständighet och motivation. Eleverna får möjlighet att lära utifrån sina egna förutsättningar, säger Elisabeth Banemark.

Vad är dyslexi?

Begreppet dyslexi innebär att det finns en medfödd nedsättning i vissa språkliga funktioner som är viktiga för att kunna nyttja skriftens principer för kodning av språket. Dyslexi är dessutom ärftligt och förekommer hos cirka 5–8 procent av befolkningen. Många med dyslexi läser långsamt, läser fel och utelämnar delar av eller hela ord. Bestående svårigheter med rättstavning är också vanligt. Läsning är en komplex förmåga och dyslexi tar sig där för olika uttryck hos olika personer. Tidiga insatser i förskolan och skolan ger goda förutsättningar för att främja läsinläringen för alla elever men särskilt för dem som har dyslexi. (Källa: SPSM, Specialpedagogiska skolmyndigheten).

– Har du som förälder frågor om tecken på dyslexi kan du ringa din skola och be om att få tala med en specialpedagog eller speciallärare, säger Sofia Ericsson.

Seham ser fram emot att kunna gå på aktiviteter med brukarna igen, som bio eller teater. Foto: Lovisa Jivhed.

Jobbar med både hjärta och händer

Att jobba inom omsorg kan vara utmanande, menar Seham Abdullahi Yusuf som är personlig assistent. Det krävs massvis av tålmod och respekt. Samtidigt hade hon inte bytt det mot något annat i dagsläget.

Profilen i kommunen

Sehams jobb innebär att hjälpa till att få vardagen att fungera för en person med funktionsnedsättning, som då kallas brukare. En vanlig dag kan innebära allt från väckning och hygien till kortspel och bakning. Hon hjälper till att städa inför besök, följer med till läkaren och har även fått agera frisör en gång.

– När jag var ny ville en brukare att jag skulle hjälpa henne att blondera håret. Men det blev inte blont... håret blev orange! Vi skrattade så vi grät och hon valde att ha kvar hårfärgen för att det fick henne att minnas den upplevelsen, säger Seham.

Känslomässigt arbete

Att vara personlig assistent kräver hjärtat på rätta stället, massvis av tålmod och respekt.

– Vi är deras händer och ben. Det får man inte utnyttja, säger Seham.

Vissa brukare har talsvårigheter, vissa är rörelsehindrade och vissa behöver mest få känna sig mindre ensamma. Att ta hand om personer som lever sina sista månader i livet är bland det svåraste med jobbet

menar Seham. Det är svårt att se någon tyna bort och det kan bli väldigt emotionellt att bemöta de anhöriga.

Att arbeta som personlig assistent är ett viktigt och energikrävande arbete som ger stor utdelning – känslomässig utdelning. Seham har tidigare jobbat på LSS-boende. Det tyckte hon också var givande, men jobbet som personlig assistent ger henne en djupare relation. Som personlig assistent får hon tid att fokusera på en persons konversationer, intressen, känslor och mål.

– Ibland känns det inte som att man jobbar. Det känns mer som att umgås med en vän, säger Seham.

Hon har länge intresserat sig för vård och omsorg – och det blev ännu tydligare när hennes egen farmor blev dålig. Då tuderades familjemedlemmarna om att ta hand om henne innan hon gick bort. Därför blev valet att läsa vård- och omsorgsprogrammet på gymnasiet en självklarhet. Seham har efter det vidareutbildat sig genom kurser i specialpedagogik, palliativ vård och vård- och omsorgsspecialisering.

– Jag brinner verkligen för

Kommun och politik

Datum för dialog

► Dialogmötena som sköts upp av pandemin hålls i stället i april. Mötet i Färlöv blir den 6 april, i Tollarp den 19 april och i Önnestad den 27 april. Tiden är 17.30 till 19.30. www.kristianstad.se/dialogmöten

Uppleva och göra

Klockklang på Lilla torg

► Klockspelet på Lilla torg har renoverats och börjat klinga igen. De närmaste månaderna hörs värmelodier. Information om tider och låtar finns på www.kristianstad.se/klockspel

SEHAM ABDULLAHI YUSUF

Bor: På Näsby med maken Mohammed, deras två små barn och en kattunge.

Jobbar som: Personlig assistent

Anställd sedan: 2018

Smultronställe: C4 Shopping

Drömmer om: Att flytta till ett stort hus där familj och vänner kan samlas.

att få finnas där för människor som behöver hjälp i sin vardag, säger hon.

Nya kökskunskaper

Det är svårt att balansera ett jobb med varierande och långa pass med familjelivet, men Seham och hennes make Mohammed får det att funka. När de inte jobbar tar de gärna barnen till Leos Lekland, simmar på Tivolibadet eller ströstar inne på C4 Shopping. Hemma lagar de gärna mat eller bakar – något som Seham blivit bättre på genom jobbet som personlig assistent.

– En brukare älskade att laga mat och baka, så hon lärde mig. Efter det bakar jag mycket mer med mina barn, säger Seham.

Barn och utbildning

Dags att välja skola

► Nu går det att önska kommunal grundskola till förskoleklass eller årskurs 7. Ansökan är öppen 28 februari till 13 mars 2022. Ansökan görs via en e-tjänst på www.kristianstad.se/skolval

Braxen åter på matbordet

Bygga, bo och miljö

► Braxenburgare i stället för biogas. Förr sågs braxen som en delikatess. I dag betraktas den som en skräpfisk och vällar problem i våra insjöar. Med projektet Dags för brax och en specialgjord kokbok vill fiskare, forskare och matexperter ta braxen tillbaka på matbordet.

Beståndet braxen växer i flera av landets sjöar. Det leder till ett grumligare vatten och minskad biologisk mångfald. För att råda bot på detta bedriver Biosfärkontoret reduktionsfiske i Råbelövssjön och

Oppmannasjön. Närmare 400 ton ska fiskas upp. Fångsten går till biogasproduktion, vilket kan uppfattas som resurslöseri av en proteinrik fisk som skulle kunna ätas i stället.

Det vill projektet *Dags för brax* ändra på. Lokala kokar och studenter på högskolans gastronomiprogram fick vara med och skapa olika rätter med braxen. Nu finns recepten samlade i en kokbok. Vad sägs om braxentacos eller braxenqueller?

Kokboken finns på www.krinova.se/projekt/dags-for-brax/

Bäst i landet

Bygga, bo och miljö

► Medborgarcenter är ingången till Kristianstads kommun. Hit kommer alla som tar kontakt med kommunen via telefon, e-post, sms, brev, webbplats, sociala medier eller vid personliga besök i Rådhus Skåne eller Östra kommunhuset.

De ca 20 handläggarna på medborgarcenter hanterar omkring 700 ärenden om dagen. De har målet att själva kunna besvara 70 procent av de ärenden som kommer in till kommunen och att annars se till att rätt specialist inom kommunen får ta hand om frågan.

Det lyckas de så bra med så att de av företaget Brilliant Future har fått utmärkelsen

”Årets bästa kundservice för kommuner” 2021. Utmärkelsen bygger på omdömen från personer som har haft kontakt med kommunen och fått hjälp av medborgarcentret.

Har du frågor, synpunkter eller klagomål som rör Kristianstads kommun är du välkommen att kontakta Sveriges bästa medborgarcenter!